

El mosaic català de l'obra de Picasso

Per primer cop, i en una edició de gran qualitat, es pot contemplar en un volum el conjunt de l'obra catalana realitzada pel pintor malagueny | El llibre recull 200 obres i conté un extens estudi sobre el pintor i el món literari català | "Picasso ha posat Catalunya en un lloc molt important de la història de l'art", afirmen Eduard Vallès, curador de l'obra, i Francesc Boada, editor

Francesc Boada i Eduard Vallès, editor i curador de la caixa de luxe sobre Picasso | Esteve Plantada

Aclamat i passional, intel·ligent i amb una sensibilitat extraordinària per la literatura, Pablo Picasso va viure a Catalunya dels quinze als vint-i-dos anys, en un període del qual en queden algunes obres memorables i un pseudònim, Pau de Gósol, amb el qual arribà a signar algunes cartes, en català i adreçades a bons amics. De fet, aquesta relació amb Catalunya és un dels moments claus per entendre l'excel·lent obra del cèlebre pintor.

Així ho expliquen Eduard Vallès, director de l'obra, i Francesc Boada, editor, tan entusiasmats com ho estaria el propi autor, reivindicant uns anys de formació artística i també vital, que recull de manera extraordinària una obra formada per dos llibres impressionants que edita Enciclopèdia Catalana: *Picasso. Obra catalana* i *Picasso i el món literari català. 1897-1904*, a cura d'Eduard Vallès. "El resultat és la compilació més gran que s'ha fet mai del conjunt de l'obra catalana realitzada pel pintor".

L'autor, en una cultura i un context

L'origen de la iniciativa és una anècdota real, relatada al prefaci del llibre *Picasso i el món literari català. 1897-1904*, a cura de Vallès. "En moltes ocasions", explica, "hi ha retrats que es consideren, directament, un 'Picasso', sense importar gaire qui era el retratat". En el cas que

explica el llibre, l'home en qüestió és Pompeu Gener, en "Peyo", un home de qui Picasso fa cinc retrats i un nom que "pertany a una cultura i a un context", demostrant que el llibre és "un mosaic extraordinari i molt important de l'època". També un moment crucial per la formació d'un geni.

"Cal recordar que la primera il·lustració que publica Picasso apareix a *L'esquella de la Torratxa*", anoten Boada i Vallès. És en tot aquell ambient extraordinari de principis de segle XX -amb una Catalunya sensible, cultivada i amb gust per l'art que provenia de les avantguardes europees- on Picasso forja un mite i on es mou com peix a l'aigua. "La cultura castellana estava encasellada, i la modernitat era aquí, a Barcelona", explica Boada. En aquest sentit, és cèlebre -la frase amb la qual el propi pintor es solia definir: "sóc un català nascut a Màlaga que viu a París".

Picasso retratat per Gjon Mili Foto: Gjon Mili

Una Catalunya en plena ebullició literària

Tots aquests detalls indiquen que Picasso no va viure la cultura catalana com una cosa estranya. "La seva incursió al món literari és a partir de les lletres catalanes, formant-se en tota aquesta ebullició que hi havia a principis de segle". Un ambient privilegiat, on passaven moltes coses, que va provocar que el jove artista s'entengués millor amb els poetes que amb els pintors. "Potser era per un tema de sensibilitat i de sintonia, perquè els poetes li mostren una enorme capacitat de transmetre idees en imatges".

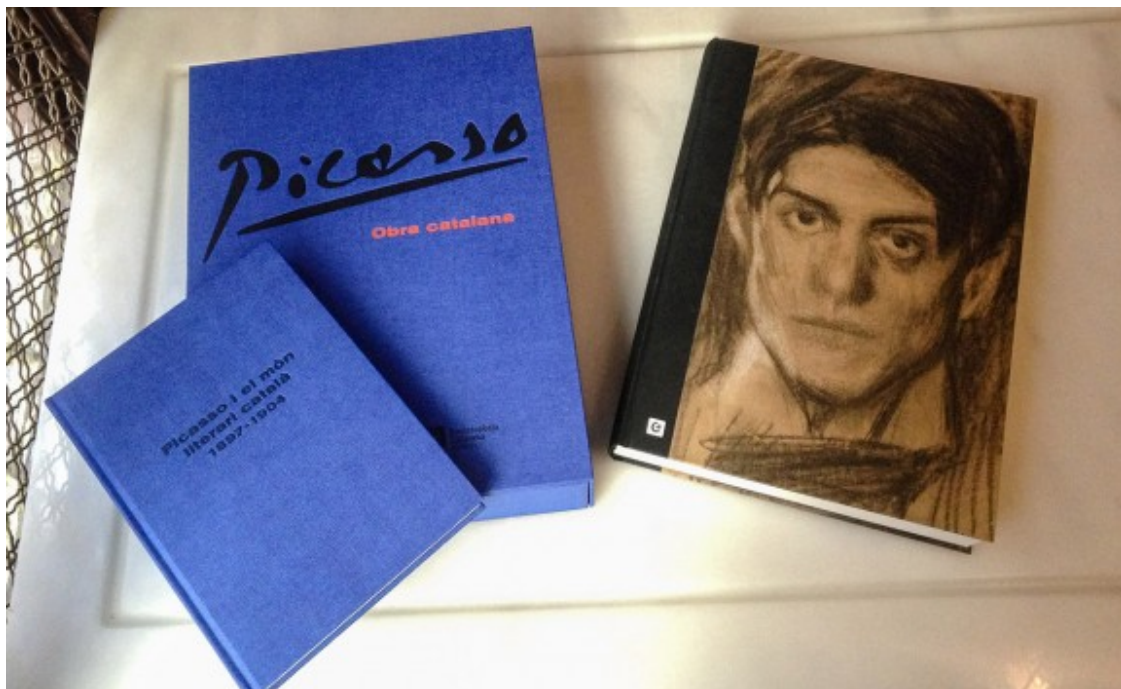
Als vint-i-dos anys, Picasso va marxar a París. Però no va deixar de tornar a Catalunya. "El que feia era assimilar-se amb l'ambient i amb l'entorn", afirmen Vallès i Boada, tot demostrant que la complicitat del pintor amb el país anava més enllà d'un període d'estiueig. Quan ja era establert a París, començant a tenir èxit, Picasso va decidir tornar. El 1906 fa una estada d'estiu a Gósol, el 1909 a Horta de Sant Joan i el 1910 a Cadaqués. Posteriorment, el 1911, 1912 i 1913, fa estades a Ceret, "moments en els quals fa, bàsicament, avenços en el camp del cubisme".

Edició de luxe per a una obra de luxe

En aquest sentit, algunes de les obres compreses al llibre són totalment icòniques. "El que fem", comenta Vallès, "és explicar en quin entorn van ser realitzades". Pintures, bàsicament, del període blau -que es va desenvolupar a Barcelona- i del cubista -en les etapes posteriors. Per tal de desenvolupar amb profunditat aquest *corpus*, han calgut deu capítols, "on es veu perfectament l'evolució, passant per la formació acadèmica i fins arribar a l'època blava, quan ja apreciem un artista en tot el sentit de la paraula, o fins els esclats d'un cubisme molt arrelat al nostre país".

"Picasso ha posat Catalunya en un lloc molt important de la història de l'art", afirma Boada, editor d'Enciclopèdia Catalana. "Amb aquesta caixa, una edició de luxe, no volíem fer un Picasso qualsevol. Destaco la cura que hi ha hagut per tenir les millors imatges, i que s'han contactat una vuitantena de museus, col·leccions, hereus i cases privades". El pintor és un tema llargament estudiat, "però mai s'havia presentat amb aquesta qualitat i dimensió", subratlla. "Presentem les millors obres que Picasso ha fet en terra catalana, i amb això posem en valor tot aquest període".

Boada creu que la "típica venda" d'Enciclopèdia ha evolucionat fins arribar a un altre tipus de llibres, cercant nous camins. "Ens agrada fer obres exclusives que no les faria ningú". En aquests casos, la inversió no es pot recuperar via llibreria. "Però l'important és que aquesta obra roman. Va a biblioteques, a museus... l'obra existeix encara que no l'hagis vista a les llibreries i, a la llarga, fa la seva funció", conclou. I aquesta, certament, ha arribat per perdurar. I per explicar les raons d'un esclat creatiu que va tenir a Catalunya un dels seus epicentres més privilegiats.

L'obra catalana de Picasso, en una caixa de luxe amb dos volums Foto: Esteve Plantada